

REPTIELEN EN KLEINE KINDEREN IN HUIS.

ERVARINGEN MET HET VOORKOMEN VAN EEN SALMONELLA-BESMETTING

*Nathalie Sie
Drossaardslag 23
2805 DE Gouda
0182-521637*

**1.0 NAKWEEK HOMO SAPIENS,
JULI '99, NAAM: KAEY, 73 CM,
RUIJ 8,5 KG**

Bij ons thuis kruipt een kleine koter rond. Daarnaast heb ik als hobby het verzorgen van slangen. Toen ik zwanger werd, heb ik mij dan ook uitgebreid laten voorlichten over de mogelijke risico's van een besmetting met Salmonella. Ook heb ik alle artikelen die ik over dit onderwerp kon vinden gelezen. En last but not least, ik heb meegedaan aan het onderzoek bij de diergeneeskundige universiteit. Dit onderzoek hield in, dat ik van al mijn slangen een beetje ontlasting opstuurde waarna medewerkers van de universiteit onderzochten of en zo ja welk type Salmonella aanwezig was en ook voor welke antibiotica dit type gevoelig is. Ook heb ik ontlasting van mijzelf en mijn partner laten onderzoeken.

De uitslag van dit onderzoek was, dat ongeveer de helft van mijn slangen drager is van één of meer typen Salmonella. De uitslagen van mijn partner en mijzelf waren negatief. Dat betekent dus, dat ik al meer dan twaalf jaar slangen verzorg en nog nooit besmet ben met Salmonella. Ik heb besloten dat ik mijn slangen kan blijven verzorgen, mits ik aan een aantal voorwaarden voldoe en zo het risico van besmetting minimaliseer.

In het volgende hoofdstuk zal ik in het kort iets over Salmonella vertellen, hoe je besmet kunt worden, wie een groter risico loopt om daadwerkelijk ziek te worden en wat de symptomen kunnen zijn.

SALMONELLA

Salmonella is een bacterie die in de darmen van een slang (of ander reptiel) kan voorkomen. Salmonella-bacteriën worden samen met ontlasting uitgescheiden. Een slang kan drager zijn en hoeft geen last te hebben van de Salmonella. Je kunt aan het uiterlijk van een slang dus niet zien of zij drager is. Het schijnt zelfs bij de normale darmflora van een slang te horen. Wanneer de weerstand van een slang daalt, kan de Salmonella de kop opsteken en kan een slang er wel ziek van worden.

Een vergelijking kun je met mensen trekken: de mens kan besmet worden via direct of indirect contact met reptielen en ook hij kan drager zijn zonder er ooit iets van te merken. Iemand met minder weerstand, zoals een baby of een kind jonger dan vijf jaar van wie het immuunsysteem nog niet volledig is ontwikkeld, kan door een besmetting wél ernstig ziek worden. Dit zelfde geldt voor zwangere vrouwen, mensen met een storing in het afweersysteem en ouderen.

Besmetting kan via verschillende manieren plaatsvinden. Het meest voorkomende is via de mond. Bijvoorbeeld, een kind aait een slang en gaat vervolgens duimen. Via een open wondje kunnen bacteriën direct in de bloedbaan terechtkomen. Ook is het mogelijk dat tijdens het schoonmaken spetters in de ogen komen of er met vieze handen in de ogen gewreven wordt (ikzelf moet nogal eens de neiging onderdrukken om tijdens het schoonmaken even in mijn ogen te wrijven).

Symptomen van een besmetting kunnen volgens de literatuur nogal divers zijn: diarree, braken, koorts, buikkrampen, onduidelijke infecties, bloedvergiftiging ed. Het is dus zaak een besmetting te voorkomen.

HOE VOORKOM IK BESMETTING?

Nadat ik de uitslagen van de testen (van het onderzoek) had teruggekregen, bleek er één slang een type Salmonella te hebben die resistent bleek voor alle geteste antibiotica. Dat betekent, dat indien Kaey besmet raakt door deze slang, er geen antibiotica bestaan waarmee hij weer beter wordt. Dat risico vond ik te groot en deze slang heb ik toen van de hand gedaan.

Bij elk contact met slangen of materiaal uit mijn reptielenkamer (terraria, waterbakken, afwasborstel ed.) heb ik geen contact met Kaey of de rest van het huis. Wanneer ik de slangen verzorg, heb ik Kaey gevoed en ligt hij te slapen met een schone luier, zodat ik niet naar hem toe hoef. Wordt hij toch onverwacht wakker, dan desinfecteer ik eerst mijzelf voordat ik hem naar hem toe ga. Wanneer Kaey niet wil slapen, wacht ik tot mijn partner thuis is en hij de verzorging overneemt. Kaey komt zelden in de reptielenkamer en dan alleen op de arm gedragen, zodat hij nergens aanzit (kijken doe je met je ogen is voorlopig het motto).

Vanwege het risico van indirecte besmetting mag de hond zelden de reptielenkamer in, zeker niet wanneer ik er niet bij ben. Onze hond snuffelt aan alles en vreet alles op waarvan hij maar enigszins denkt dat het eetbaar is (zoals konijnenkeutels, gebruikt zaagsel uit het terrarium ed.).

Ik zorg ervoor dat mijn nagels kort geknipt zijn, zodat ze goed schoon te houden zijn. Voordat ik mijn terraria schoonmaak, doe ik mijn horloge af, zodat er geen vuil tussen het bandje komt. Ook stroop ik mijn mouwen op of doe mijn trui direct na het schoonmaken in de was. Kaey sabbelt namelijk overal aan en de kans bestaat dat er kleine stukjes ontlasting of andere troep op een trui komen.

Ik maak de terraria regelmatig schoon. Ook zorg ik ervoor dat de reptielenkamer schoon en overzichtelijk is. Voor de reptielen gebruik ik een aparte wasbak en een apart stuk aanrecht in de keuken. Voordat ik de wa-

terbakken en verstopbakken ga afwassen, ruim ik eerst alle babyspullen zoals flessen en bordjes op. Andere voorwerpen in de keuken zet ik zó ver weg, dat er geen spetters op komen.

In de reptielenkamer heb ik aparte schoonmaakspullen zoals een afwasborstel en handdoeken. Tijdens het schoonmaken probeer ik zo min mogelijk te spetteren en na het schoonmaken desinfecteer ik de aanrecht met Sanasept (desinfecterende sprayreiniger) en neem meteen de afwasborstel mee, want daarin blijft nog het meeste (onzichtbare) vuil hangen.

Wanneer ik klaar ben met het verzorgen, was ik handen en armen met Unicura (antibacteriële handsoep) of desinfecteer ik met HandClean. Dit is een doorzichtige gel waarmee je zonder water en zeep toch je handen 99% vrij maakt van bacteriën. Deze artikelen zijn te koop in de supermarkt en drogist. Af en toe krijg ik mensen op bezoek die de slangen willen zien en soms ook aanraken. Dat mag, maar ook zij wassen daarna hun handen met Unicura zeep.

Kaey ging vorig jaar al mee naar de Tilburgse terrariumdag en Slangendag. Dit was niet omdat hij zo graag mee wilde, maar omdat hij nog borstvoeding kreeg (en ik wel erg graag wilde). Op deze dagen heb ik erop gelet dat Kaey niet besmet werd door aanraking. Zelf raakte ik zeer weinig slangen aan en desinfecteerde mijn handen daarna. Hiervoor had ik Handclean meegenomen. Dit deed ook de vriend die meeging en op Kaey lette wanneer ik een rondje liep en reptielen bewonderde.

CONCLUSIE

Naast alle genoemde maatregelen om besmetting te voorkomen zou het nog beter zijn om niet de wasbak in de keuken (of de badkamer) te gebruiken, maar om een aparte wasbak in de reptielenkamer te hebben. Dit advies geeft ook Melissa Kaplan in een artikel over algemene hygiëne en Marja Kik als dierenarts.

Met dit artikeltje wil ik laten zien dat slangen en kleine kinderen elkaar niet 'bijten'. Je kunt best een kleintje in huis hebben en voor slangen blijven zorgen.

Om het risico van een besmetting te minimaliseren is wel een consequente en hygiënische manier van verzorgen nodig. Bovenstaande tips lijken misschien veel en omslachtig, maar als je jezelf eraan went hygiënisch te werken, doe je het automatisch en kost het weinig tijd.

De kans op besmetting is misschien klein, maar de gevolgen zijn groot.

LITERATUUR

- Salmonella, Pets on the web, Mike Barnes, <http://datatek.net/HAH/salmonella.h>
- Tips on avoiding Reptile Associated Salmonella, Pets on the web, David Stewart, 1998, <http://datatek.net/HAH/salmonella.h>
- Salmonellose met reptielen als besmettingsbron, Steve Grenard, Litteratura Serpentium, 1996, jaargang 16 nummer 5.
- Salmonella infectie bij de Oranjestaartadder (*Vipera raddei raddei*), M.J. van Appeldoorn, Lacerta 51(4).
- Hoe groot is het Salmonellagevaar?, Lacerta 56(4), 1998.

